

[Den fg. finansminister.]

hus ikke er vurderet før 14. alm. vurdering, må der gives regler om, hvorledes lejeværdien da skal ansættes; men forslag herom kan først fremsættes, når det er muligt at få et indtryk af det forventede vurderingsniveau ved 14. alm. vurdering.

Endelig stilles der forslag om mindre ændringer i afgiftsreglerne i ligningslovens §§ 14 C og 14 E. Det skyldes, at der er fremsat lovforslag om at ændre den regel i boliglovgivningen, hvortil afgiftsreglerne knytter sig.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Ordføreren for forslagsstillerne (Aksel Larsen): På socialistisk folkepartis vegne fremsætter jeg hermed for folketinget forslag til lov om ophævelse af lov om forskellige forbrugsafgifter.

Denne punktskattelov stammer fra marts 1955, men var i sin oprindelse en delvis opsamling eller sammenfatning af forskellige vareafgifter, altså et led i en teknisk rationalisering, der foretoges samtidig med, at folketinget vedtog den anden afgiftslov, lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Denne lovs pristalsvirkninger var søgt afbødet ved en ordning med uddeling af sparebeviser, og provenuet af lov om forskellige forbrugsafgifter skulle anvendes dels til finansiering af sparebevisernes indløsning, dels til dansk afbetaling af Tysklands gæld til Danmark nationalbank. På baggrund heraf er det måske ikke forkert at betegne loven som midlertidig og at sige, at den burde være ophævet for længst.

Vi foreslår, at det sker nu. En af hensigterne med indførelse af den almindelige omsætningsskat på 10 pct. — som af den nuværende regering er forhøjet til 12,5 pct. — var at muliggøre en revision af punktbeskatningen, dels så dens sociale slagside blev noget afbødet, dels så forbrugsbeskatningen i det omfang, den blev opretholdt, blev enklere at administrere. Som enhver ved, var det hensigten, at der i folketingsåret 1967-68 ved samarbejde mellem regering og folketing skulle tages fat på denne revision. Som enhver også ved, blev dette forhindret derved, at bl. a. fire nuværende medlemmer af folketinget sammen med de borgerlige

partier — de nuværende regeringspartier — bragte regeringen Krag til fald i december 1967.

Såvel socialistisk folkeparti som socialdemokratiet har i tiden siden da ofte fremholdt, at forbrugsbeskatningen burde underkastes en samlet gennemgang og revision, men dette har finansministeren med regeringspartierne tilslutning bestandig afvist. Finansministeren foretrækker stykkevis og spredt at foretage tekniske ændringer på forskellige afgiftsområder, dog således at statskassens provenu af forbrugsbeskatningen ikke bliver mindre. Under disse omstændigheder foreslår vi, at man i det mindste ophæver lov om forskellige forbrugsafgifter.

Ingen af de forbrugsvarer, den beskatter, kan på nogen måde betegnes som luksusvarer. Det er næsten udelukkende almindelige forbrugsvarer, som befolkningen simpelt hen ikke kan undlade at købe. Det drejer sig bl. a. om papir og pap. Der kan anføres gode argumenter for, at bøger ikke burde være belagt med moms, men det er jo rigtigt, at en undtagelse ville gøre administrationen af omsætningsafgiften særdeles besværlig, såvel for administrationen som for de handlende. Momsen, der som bekendt svares også af den i forvejen pålagte forbrugsafgift, kan imidlertid delvis afbødes ved, at man ophæver papirafgiften.

Det drejer sig endvidere om varer som tændstikker, cigar- og cigarettændere samt elektriske lamper og sikringer. Hvad man i grunden vil motivere en tændstikskat med, har aldrig været mig klart, men skulle meningen være bl. a. at modvirke ildebrande, må det da forekomme ulogisk samtidig at fordyre elektriske sikringer. At det simpelt hen er uanstændigt at beskatte oplysning, burde være klart for alle. Lampe-skatten er tillige fjendtlig mod dansk industri, idet beboere ved Øresund og i nærheden af andre grænser med økonomisk fordel kan foretage deres indkøb i udlandet.

Andre varegrupper, som omfattes af loven, er mineralvand, kaffesurrogater, grammofoonplader og spillekort. Skulle nogen finde på at anføre som et argument, at spillekort enten er luksus eller umoralske, må jeg gøre opmærksom på, at handelens mange utiltalende reklamelotterier ikke beskattes på tilsvarende måde, og endvidere at spille-

[Aksel Larsen.]

kortene kun indbringer statskassen ca. 900.000 kr. om året — mon ikke finansministeren kan undvære dette beløb?

Hvorom alt er: vort parti mener, at disse afgifter bør bortfalde, og vi foreslår derfor loven ophævet. Hvis regeringen skulle være blevet mere forhandlingsvillig, end den har været hidtil — hvor dens forhandlingsvilje har været negativ — medvirker vi gerne til en undersøgelse af, hvorledes der kan sikres statskassen dækning for provenutabet ved en ophævelse, hvis sådan dækning skulle være nødvendig.

Jeg anbefaler lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Redegørelse af ministeren for kulturelle anliggender.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Sigtet med den kulturpolitiske betænkning, der den 25. januar kom i folketingets besiddelse, er at give grundlag for en fyldig drøftelse af kulturproblemer.

Der er ikke i betænkningen givet nogen definition af, hvad kultur er, og jeg tror ikke, vi ville få megen glæde af en lang debat om, hvad der er sagt eller kan siges om begrebets indhold. Men der er nok grund til at sige, at der i den diskussion, der har været ført, siden loven om statens kunsthåndværk gennemførtes, har været en stærk tilbøjelighed til at sætte lighedstegn mellem kunst og kultur. Dette har ført til en vis indsnævring af debatten. Kunst og de udfoldelsesmuligheder, der knytter sig til kunst, er en væsentlig side af kulturlivet, men der er andre.

For mig at se må en alsidig kulturpolitik rumme to fremherskende tendenser: For det første ønsket om at skabe den bedst mulige baggrund for de enkelte menneskers udvikling, og for det andet ønsket om at styrke deres evne til at deltage i udformningen af vor fælles tilværelse.

En målsætning, der følger disse linjer, indebærer, at kulturdebatten vil sprænge de snævre rammer, der normalt begrænser den, og at vi i højere grad end hidtil interesserer

os for de konsekvenser, udviklingen i almindelighed rummer for kulturlivet.

Det er denne betragtning, der ligger til grund for, at der ud over den første del af betænkningen, der behandler de områder, der traditionelt hører ind under kulturministeriet, er medtaget en anden del, hvor der gives en skildring af nogle af de udviklingstræk inden for videnskab og teknik, der må forventes at ville gøre sig gældende i de kommende årtier.

Vort samfund og vor kultur er som følge af den moderne udviklings pres på vej ind i helt nye former, der vil gribe dybt ind i hvert eneste menneskes daglige liv, og dette vil kræve vidtgående ændringer og tilpasninger inden for de bestående strukturer. Der er tale om problemstillinger, som ikke kan løses fra den ene dag til den anden — og nogen samlet løsning gives ikke. Men det er af afgørende betydning, at der kommer en debat i gang om, ad hvilke veje den tekniske og videnskabelige udvikling er ved at lede os, om, hvordan vi på længere sigt vil forholde os hertil, og om den måde, hvorpå vi kan påvirke samfunds- og kulturudviklingen. Vi må med andre ord i øget grad interessere os for hele styringsproblemet. Der tænkes her ikke alene på det politiske styre, men på forholdene inden for samfundets mange institutioner og på arbejdspladsernes forhold. Overalt rejser det spørgsmål sig, hvordan vi kan forbedre mulighederne for medleven og engagement for den enkelte. Hvordan kan vi finde nye veje frem til at imødekomme kravene om medbestemmelse og medansvar?

De bekymringer, vi alle kan nære med hensyn til det enkelte menneskes udfoldelsesmuligheder, gør sig jo stærkest gældende hos de unge. Mange af dem føler sig usikre og utrygge over for det mønster, der tegner sig for dem. Oplevelsen af samtidens historie, som det sker gennem TV og andre massemedier, med dens opbud af tåbelighed og vold, med den stadige trussel om udslettelse, er med til hos mange unge at fremme følelsen af tilværelsen som noget helt absurd. Man kan ikke få disse forhold til at rime med den daglige tilværelse og dens krav.

Vi kan let moralisere, og det er ikke svært at påvise, hvor begunstigede de unge er på næsten alle områder, sammenlignet med